

Broj: A-305/20

Orašje, 09.10.2024. godine

Na temelju čl. 24. st. 1. tč. a. Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 32/10), čl. 24. st. 4. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj 59/09 i 66/16), čl. 30. st. 1. Zakona o Kantonalnom tužiteljstvu Posavskog kantona („Narodne novine Županije Posavske“, broj 6/02), čl. 7. st. 1. tč. a. alineja 4. Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i poslovanju Kantonalnog tužiteljstva Posavskog kantona Orašje („Narodne novine Županije Posavske“, broj 5/14, 2/16 i 13/23), u skladu sa Strategijom za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH, koju je 29.10.2020. godine usvojilo Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH, glavni tužitelj Kantonalnog tužiteljstva Posavskog kantona Orašje, donosi

OBVEZUJUĆE UPUTSTVO
o uvođenju rodne perspektive u radne procese u
Kantonalnom tužiteljstvu Posavskog kantona Orašje

Članak 1.
(Predmet i definicije)

- (1) Ovim Obvezujućim uputstvom se u radne procese Kantonalnog tužiteljstva Posavskog kantona Orašje (u daljem tekstu: Tužiteljstvo) uvodi metod rodne perspektive (eng. gender mainstreaming), kao koncept kontinuiranog institucionalnog djelovanja na zaštiti i unapređenju rodne ravnopravnosti, u skladu sa Strategijom Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće) za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu : Strategija).
- (2) Ovim uputstvom zaposlenicima i zaposlenicama Tužiteljstva se izdaju izričite zabrane diskriminacije na osnovu spola, te obvezujuća uputstva na zaštiti i unapređenju rodne ravnopravnosti u pitanjima zapošljavanja, upotrebe rodno osjetljivog jezika, donošenja odluka i drugim internim procesima u kojima je koncept gender mainstreaminga primjenjiv.
- (3) Diskriminacijom na osnovu spola smatra se svako različito postupanje izazvano spolom određenog lica, a koje se ne dešava licu drugog spola, što dovodi do kršenja ljudskih prava i osnovnih sloboda i strogo je zabranjeno.
- (4) Izrazi koji su u ovom dokumentu i/ili priložima dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Članak 2.
(Opći ciljevi)

- (1) Opći ciljevi ovog uputstva su da sva lica (stranke, svjedoci, profesionalne stranke i drugi) koja dođu u kontakt sa Tužiteljstvom, bilo da je takav kontakt ostvaren usmeno, pismeno

ili pomoću društvenih mreža, steknu uvjerenje da Tužiteljstvo posluje na načelima rodne ravnopravnosti, te da i muškarci i žene imaju visok nivo povjerenja u Tužiteljstvo.

- (2) U skladu sa Strategijom, unapređenje znanja i podizanje svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaminga, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi postavlja se kao jedan od prioriteta institucije.
- (3) Kao dio ciljeva institucije, zadatak Tužiteljstva je da obezbijedi da su internim radnim procesima obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi.

Članak 3. (Zabrana diskriminacije)

- (1) Zaposlenima u Tužiteljstvu zabranjuje se vršenje bilo kojeg oblika diskriminacije po bilo kom osnovu, uključujući i diskriminaciju po osnovu spola.
- (2) Zaposleni su dužni proaktivno poduzimati mjere i aktivnosti da se sva lica koja dođu u kontakt sa Tužiteljstvom tretiraju na jednak način, te da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na spol i/ili rod.
- (3) Ovim uputstvom zabranjuju se svi pojavni oblici diskriminacije na osnovu spola bilo da se diskriminacija ispoljava direktno ili indirektno, putem seksualnog uznemiravanja, uznemiravanja na osnovu spola ili kao viktimizacija.
- (4) Zabrana diskriminacije obuhvata odnose među zaposlenicima Tužiteljstva, te odnose zaposlenih prema strankama.

Članak 4. (Zapošljavanje i odlučivanje)

- (1) Glavni tužitelj Tužiteljstva vodi računa da u strukturi zaposlenih u Tužiteljstvu ravnomjerno budu zastupljena oba spola.
- (2) Cilj iz stavka (1) ovog članka posebno će se odnositi na strukturu zaposlenih na :
  - a) tužiteljskim funkcijama,
  - b) radnim mjestima službenika i namještenika uključujući :
    - ukupnu strukturu zaposlenih,
    - strukturu zaposlenih na istim ili sličnim radnim mjestima,
  - c) radnim tijelima koje imenuje ili predlaže glavni tužitelj.
- (3) Glavni tužitelj Tužiteljstva će nastojati da u procesima donošenja odluka na nivou radnih tijela budu ravnomjerna zastupljena oba spola.
- (4) Glavni tužitelj Tužiteljstva ili predsjedavajući/a radnog tijela nastojat će da u većini za donošene odluke uvijek bude zastupljeno najmanje 50 % članova suprotnog spola.

Članak 5.

(Uporaba rodno osjetljivog jezika)

- (1) Zaposleni su dužni u službenim dokumentima koristiti rodno osjetljiv jezik uporabom rodni oznaka gdje god je to moguće i prikladno.
- (2) Uporaba rodno osjetljivog jezika obvezna je prilikom :
  - a) izrade općih normativnih akata,
  - b) izrada pojedinačnih akata,
  - c) navođenja funkcije, titule, zvanja ili zanimanja na aktima, internetskoj stranici, facebook stranici, vizit karti, natpisu na kancelariji, službenoj legitimaciji, identifikacionoj kartici itd.
- (3) Ukoliko uporaba rodni oznaka radi preglednosti ili drugih razloga nije moguća niti prikladna, u službenom dokumentu obvezno je navesti napomenu koja glasi:

„Izrazi koji su u ovom dokumentu i/ili odnosnim priložima dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene“.

Članak 6.

(Izrada općih normativnih akata)

- (1) U propisu, gdje je to moguće, koristi se rodno neutralni oblik „osoba“ ili „lice“.
- (2) Kada se definišu, riječi se daju u muškom i ženskom rodu s kosom crtom, a onda se, radi preglednosti i čitljivosti, upotrebljavaju samo u muškom ili ženskom rodu.
- (3) Nosioци normativni poslova dužni su u uvodnim odredbama propisa navesti napomenu iz članka 5. stavak (3) ovog uputstva.

Članak 7.

(Pojedinačni akti i drugi dokumenti)

- (1) U pojedinačnim aktima, ukoliko se odnose na osobe oba spola, koristit će se oba gramatička roda istovremeno, dodavanjem nastavka za ženski rod iza kose crte (npr. svjedok/inja).
- (2) Za uporabu jednog roda u aktima iz stavka (1) ovog članka, neophodno je prvi put koristiti oba oblika, uz napomenu iz članka 5. stavak (3) ovog uputstva koja se može navesti u fusnoti.
- (3) Zaposlenici su dužni dosljedno upotrebljavati oblik ženskog roda za zanimanje i funkcije žena gdje je to moguće i u svim situacijama gdje se upućuje na takvu uporabu.

Članak 8.

(Evidencije i statistika)

- (1) Radi razvijanja indikatora praćenja napretka ka ostvarivanju ciljeva ravnopravnosti spolova, u Tužiteljstvu se vodi rodno osjetljiva statistika, predviđena Zakonom o ravnopravnosti spolova.

Članak 9. (Suradnja)

- (1) Radi sprovođenja ovog uputstva uspostaviti će se suradnja s nadležnim organima i institucijama, organizacijama civilnog društva, socijalnim partnerima i akademskom zajednicom.
- (2) Suradnja iz stava (1) ovog članka provodit će se putem:
- a) podnošenja odgovarajućih inicijativa, informacija i izvještaja s prijedlogom mjera,
  - b) odgovarajućih edukacija i modula u okviru specifičnih edukacija,
  - c) provođenja kvalitativnih i kvantitativnih analiza o stanju ravnopravnosti spolova uopćeno ili usmjerenih na određene aspekte nejednakosti spolova,
  - d) održavanja redovnih sastanaka/radionica posvećenih različitim aspektima nejednakosti spolova,
  - e) umrežavanje s lokalnim mehanizmima i udruživanjem protokola između ključnih javnih ustanova radi analiziranja rodne perspektive i unapređenja u skladu sa standardima za ravnopravnost spolova,
  - f) projekata regionalne i međunarodne suradnje uključivanjem organizacija civilnog društva koje se bave ravnopravnošću spolova i drugih partnera u zajedničke aplikacije za projekte u kojima će biti integrirana rodna perspektiva.

Članak 10. (Institucionalni mehanizmi primjene i praćenja)

- (1) Glavni tužitelj Tužiteljstva odgovoran je za primjenu ovog uputstva o čemu redovno informira Vijeće.
- (2) Izvještaj o aktivnostima preduzetim u svrhu implementacije Strategije i postignutim rezultatima, glavni tužitelj Tužiteljstva podnosi Vijeću uz redovni godišnji izvještaj o radu Tužiteljstva.
- (3) Za praćenje primjene ovo uputstva zadužuje se savjetnica za prevenciju rodnog i seksualno zasnovanog uznemiravanja (u daljem tekstu : savjetnica) koja je dužna najmanje jednom godišnje sačiniti i dostaviti izvještaj glavnom tužitelju o primjeni uputstva.
- (4) Radi sačinjavanja izvještaja iz stava (3) ovog članka savjetnica je ovlaštena:
- a) vršiti uvid u pojedinačne predmete i akte Tužiteljstva,
  - b) vršiti uvid u T CMS izvještaje,
  - c) tražiti pojedinačna izjašnjenja i informacije od zaposlenih radi utvrđenja činjenica o primjeni ovog uputstva,
  - d) sačinjavati i glavnom tužitelju Tužiteljstva dostavljati prijedloge za otklanjanje nedostataka utvrđenih u primjeni uputstva,

- e) preduzimati druge mjere i radnje radi utvrđivanja stanja i davanja prijedloga radi unapređenja rodne ravnopravnosti u Tužiteljstvu.
- (5) Prijava rodne diskriminacije može se vršiti anonimno ostavljanjem prijave u namjenski postavljenu kutiju/sanduče za pritužbe na ulazu u Tužiteljstvo, te elektronskom poštom putem e-mail adrese prijavadiskriminacije.kt-orasje@pravosudje.ba.

Članak 11.
(Stupanje na snagu)

Ovo Obvezujuće uputstvo stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na web stranici Tužiteljstva.

Glavni tužitelj
Ivanka Stanić